

Rzepak jest jedną z roślin rolniczych, która pozostaje najdłużej na polu, przez co wymaga wielu zabiegów agrotechnicznych. Należy pamiętać, że w jego uprawie plon buduje się już jesienią. Do prawidłowego przezimowania potrzebuje 75–80 dni z temperaturą powyżej 5°C. Według danych GUS na przestrzeni lat powierzchnia zasiewów rzepaku w Polsce waha się w granicach od 700 do 900 tys. ha, co czyni go bardzo ważną rośliną w wielu gospodarstwach w kraju. Jego uprawa nie należy do najłatwiejszych ze względu na długi okres wegetacji jego formy ozimej, przez co narażony jest na działanie wielu negatywnych warunków atmosferycznych. Przykładem może być susza panująca jesienią 2018 roku, która w wielu przypadkach znacznie utrudniła przeprowadzenie siewu nasion. Obok zagrożeń klimatycznych ważną kwestią jest odpowiednia ochrona plantacji przed chwastami, chorobami, jak również szkodnikami, co związane jest z wysokim kosztem ochrony plantacji. Niejednokrotnie producenci rolni stają przed dylematem czy uprawa rzepaku będzie dla nich opłacalna. Zastanawiając się nad tym należy wziąć pod uwagę pozytywne aspekty uprawy tego gatunku. Rzepak uznawany jest za bardzo dobry przerywnik monokultury zbożowej, która bardzo często spotykana jest w naszym kraju. Wynika to z faktu posiadania przez rośliny rzepaku palowego systemu korzeniowego głęboko prentrującego glebę oraz z warunków fitosanitarnych. Rośliny krzyżowe porażane są przez inne patogeny niż rośliny zbożowe. Ponadto ze względu na szerokie zastosowanie nasion w przemyśle spożywczym, przemysłowym oraz paszowym nie ma większych problemów z jego zbytem. Bardzo ważnym aspektem, o którym nie można zapominać jest również jego znaczenie jako rośliny miododajnej.

Redakcja magazynu Rolniczego Agro Profil współpracując z wybitnymi fachowcami w dziedzinie rolnictwa przekazuje w Państwa ręce monografię zawierającą niezbędne informacje, pozwalające znaleźć odpowiedzi na nurtujące Państwa pytania. Pozwolą one na zbudowanie dorodnych roślin, które wydadzą wysoki, dobrej jakości plon nasion. Przez rolników rzepak nazywany jest czarnym złotem. Jest zatem o co walczyć.

Zapraszamy do lektury
Redakcja magazynu rolniczego Agro Profil

Autorzy monografii

prof. dr hab. Witold Grzebisz¹
prof. dr hab. Marek Korbas²
prof. dr hab. Roman Kierzek²
dr hab. Katarzyna Przygocka-Cyna¹
dr hab. Zuzanna Sawinska¹
dr hab. Witold Szczepaniak¹
dr inż. Joanna Horoszkiewicz-Janka²
dr Ewa Jajor²
dr inż. Remigiusz Łukowiak¹
dr Katarzyna Nijak²
dr inż. Tomasz Piechota¹
dr inż. Grzegorz Pruszyński²
dr inż. Jacek Skudlarski⁵
dr inż. Przemysław Strażyński²
mgr inż. Jacek Broniarz³
mgr inż. Jakub Danielewicz²
mgr inż. Krzysztof Grzeszczyk⁴
mgr inż. Jagoda Strzeleńska⁴
mgr inż. Patryk Szychowiak⁴

Recenzent

dr hab. Anna Tratwał²

¹ Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

² Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu

³ Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych Słupi Wielkiej

⁴ Magazyn Rolniczy Agro Profil

⁵ Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Wydawca

Agro Wydawnictwo Sp. z o.o.
ul. Bajkowa 4, 62-002 Suchy Las k, Poznań
www.agroprofil.pl, redakcja@agroprofil.pl
NIP 972 125 90 23
nr konta bank.: 37 1090 1463 0000 0001 3173 5550

Biuro

os. Jagodowe 5/2, 62-002 Suchy Las
tel.: +48 61 881 88 99

Skład i łamanie

Agro Wydawnictwo

Korekta

Bernadetta Ryńska, Jagoda Strzeleńska

Wydawca nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji tekstów, zmian oraz poprawek w nadsyłanych artykułach. Materiały niezamawiane nie są zwracane. Przedruk lub kopiowanie bez pisemnej zgody Wydawcy jest zabronione. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nakład 10 000 egz.

ISBN 978-83-950876-9-1

Literatura

1. Budzyński W., Bartkowiak-Broda I., Heimann S., Broniarz J., Korbas M., Mrówczyński M., Adamiak E. 2009. *Technologia produkcji surowca*, PSPO Warszawa, tom III, cz. I, s. 5–113; Cz. I: *Od wyboru odmiany do ochrony w stadium rozety. Teraz rzepak. Teraz olej*, Wyd. PSPO Warszawa, t. III, 116 ss.
2. Budzyński W. 2010. *Kapusta rzepak*, [w:] *Rośliny oleiste – uprawa i zastosowanie*, W. Budzyński, T. Zając, (red.), PWRiL, Poznań (300 ss.), s: 15–107.
3. Budzyński W. (red.). 2013. *Integrowana ochrona i bezpieczeństwo zdrowotne rzepaku. Teraz rzepak. Teraz olej*, PSPO Warszawa, tom VI, 188 ss.
4. Cwalina-Ambroziak B., Głosek M., Stępień A. 2014. *Pathogens of winter rapeseed cultivated in three production systems (Patogeny rzepaku ozimego uprawianego w trzech technologiach produkcji)*. *Progress in Plant Protection* 54 (4), s: 444–450.
5. Jajor E., Horoszkiewicz-Janka J., Danielewicz J., Korbas M. 2012. *Influence of crop rotation and fungicides on occurrence limitation of winter oilseed rape diseases (Wpływ zmianowania i fungicydów na ograniczanie występowania chorób rzepaku ozimego)*. „*Progress in Plant Protection*” 52 (4), s: 1005–1010.
6. Jajor E., Mrówczyński M. (red.) 2017. *Metodyka integrowanej ochrony rzepaku ozimego oraz jarego dla doradców*. IOR-PIB Poznań, 268 ss.
7. Jędrzycka M. 2006. *Epidemiologia i szkodliwość suchej zgnilizny kapustnych na rzepaku ozimym w Polsce*, Rozprawy i monografie, IGR PAN, Poznań, 150 ss.
8. Jędrzycka M., Stachowiak A., Olechnowicz J., Karolewski Z., Podleśna A. 2009. *Porównanie zestawów genów awirulencji i ras w kolekcjach izolatów chorobotwórczego grzyba *Leptosphaeria maculans* w Polsce*. *Rośliny Oleiste – Oilseed Crops*, 30 (2), s: 197–205.
9. Karolewski Z. 2010. *Development of light leaf spot (*Pyrenopeziza brassicae*) on brassicas*. *Phytopathologia*, 55, s: 13–20.
10. Karolewski Z. 1999. *The occurrence of light leaf spot on winter oilseed rape in Western Poland in 1991–1996 and the characteristic of *Pyrenopeziza brassicae* isolates*. *Phytopathologia Polonica*, 18, s: 113–121.
11. Korbas M., Jajor E., Budka A. 2009. *Clubroot (*Plasmodiophora brassicae*) – a Threat for Oilseed Rape*. *Journal of Plant Protection Research*, 49 (4), s: 446–451.
12. Korbas M., Jajor E., Danielewicz J., Wickiel G. 2011. *Fungi of oilseed rape seeds – occurrence and importance*, [w:] *Advances in Research and Technology of Rapeseed Oil. Monograph*. Wyd. Nauk. UMK, Toruń (218 ss.), s: 141–154.
13. Korbas M., Horoszkiewicz-Janka J., Jajor E. 2008. *Uproszczone systemy uprawy a występowanie sprawców chorób [Simplified systems of soil management in relation to the occurrence of disease casual agents]*. *Progress in Plant Protection/Postępy w Ochronie Roślin*, 48 (4), s: 1431–1438.
14. Kryczyński S., Weber Z. (red.) 2011. *Fitopatologia*, t. II, Choroby roślin uprawnych, PWRiL, Warszawa, 464 ss.
15. Mrówczyński M., Korbas M., Szczepaniak W., Sobiech Ł., Jajor E., Strażyński P., Horoszkiewicz-Janka J., Szychowiak P., Danielewicz J., Grzanka M., Antkowiak D. 2018. *Rzepak. Identyfikacja agrofagów oraz niedoborów pokarmowych*. Agro Wydawnictwo Sp. z o.o., 144 ss.
16. Mrówczyński M., Korbas M., Praczyk T., Gwiazdowski R., Jajor E., Pruszyński G., Wachowiak H. 2008. *Ochrona roślin w integrowanej produkcji rzepaku*. *Rośliny Oleiste – Oilseed Crops*, 29 (1), s: 54–62.
17. Mrówczyński M., Wachowiak H., Korbas M., Paradowski A. 1999. *Ochrona rzepaku ozimego przed szkodnikami, chorobami i chwastami w Polsce i innych krajach Europy*. *Rośliny Oleiste – Oilseed Crops* 20 (2), s: 521–538.
18. Mrówczyński M., Korbas M., Praczyk T., Gwiazdowski R., Jajor E., Pruszyński G., Wachowiak H. 2009. *Ochrona roślin w integrowanej produkcji rzepaku*. *Rośliny Oleiste – Oilseed Crops* 30 (2), s: 245–256.
19. Tratwał A., Roik K., Horoszkiewicz-Janka J., Wielkopolan B., Bandyk A., Jakubowska M. 2015. *Monitorowanie i prognozowanie chorób i szkodników w uprawie zbóż i kukurydzy*. CDR w Brwinowie, O/Poznań, 63 ss.
20. Tratwał A., Strażyński P., Mrówczyński M. (red.). 2018. *Poradnik sygnalizatora ochrony rzepaku*. IOR-PIB Poznań, 255 ss.
21. Woźnica Z. 2012. *Herbologia. Podstawy biologii, ekologii i zwalczania chwastów*, PWRiL Sp. z o.o., Poznań, 438 ss.

Opłacalność uprawy

4 | Perspektywy uprawy rzepaku w Polsce

Odmiany rzepaku

6 | Wybór odmiany i materiał siewny

8 | Odmiany rzepaku ozimego w badaniach i uprawie

Nawożenie rzepaku

20 | Analizy glebowe podstawą nawożenia

24 | Wapnowanie i nawożenie wapnem

27 | Wiosenne nawożenie rzepaku ozimego azotem

32 | Nawożenie wieloskładnikowe

37 | Rola siarki w produkcji rzepaku

40 | Dolistne dokarmianie rzepaku mikroelementami

Ochrona rzepaku

43 | Sposoby monitorowania agrofagów

47 | Odchwaszczanie rzepaku ozimego jesienią

55 | Wiosenne odchwaszczanie rzepaku

57 | Jesienna ochrona rzepaku

60 | Wiosenne zwalczanie chorób rzepaku

64 | Ochrona rzepaku w okresie kwitnienia

69 | Na co chorują tłuszczyny rzepaku?

71 | Fungicydy do zadań specjalnych

73 | Zwalczanie szkodników rzepaku ozimego w okresie jesiennej wegetacji

78 | Chowacze łądźkowe w rzepaku

83 | Ochrona rzepaku przed sładyszkiem rzepakowym

88 | Szkodniki tłuszczynowe w rzepaku

91 | Organizmy pożyteczne spotykane na plantacjach rzepaku

93 | Ochrona pszczół i innych zapylaczy

94 | Przygotowanie rzepaku do zbioru

Technologia uprawy rzepaku

96 | Innowacyjna uprawa rzepaku

99 | Agregaty do uprawy pasowej

109 | Jeszcze lepsze cięcie

110 | Zebrać nasiona bez strat